

IRMA KORTE

OLEMASSAOLON ARVOITUS

**OLEMASSAOLON
ARVOITUS**

IRMA KORTE

**OLEMASSAOLON
ARVOITUS**

**NEMORA
KUSTANNUS**

Copyright © 2024 Irma Korte

Nemora Kustannus
Espoo
nemora.kustannus@saunalahti.fi

Kannen kuva: Nepalilainen mandala, thangka-maalaus. Alamy.

Kannen suunnittelu: BoD – Books on Demand. www.bod.fi

ISBN 978-952-69850-2-2 (nid.)
ISBN 978-952-69850-3-9 (EPUB)

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

SISÄLLYS

SAATTEEKSI	7
LAPSEN JA KOULULAISEN IHMETTELYT	9
OPISKELIJAN VALINTOJA JA UMPIKUJIA	26
ELÄMÄN KÄÄNNE: ULOSPÄIN	46
UUTTA FILOSOFIAA	54
UNET JA MYYTTISYYS	64
LÖYTÖ!	74
UUSI LÖYTÖ	95
RAJAJOOGAN TIE JA OIVALLUKSIA	111
ETEENPÄIN: KIRJOJA	140
HUOMAUTUS MERKINTÄTAVOISTA	156
KUVIEN LÄHTEET JA LISÄTIETOA KUVISTA	156
VIITTEET	160
KIRJALÄHTEITÄ	171

SAATTEEKSI

Olemassaolon arvoitus voidaan muotoilla kysymykseksi: ”Kuinka on mahdollista, että on olemassa jotain pikemmin kuin ei mitään?” Kysymys saattaa tuntua turhalta, jokainenhan tajuaa, että jotain on olemassa. Kuitenkin moni on kokenut juuri sen, että jotakin on olemassa – itse olemassaolon – syvästi arvoituksellisena, jopa mystisenä. Kyse ei siis ole maailmankaikkeuden synnyn tai maailman ilmiöiden ihmettelystä, vaan ihmettelystä sen edessä, että jotain ylipäätänsä on olemassa.

Useimmiten olemassaolo otetaan itsestään selvänä, se on maailmaa, jossa elämme. Ihmetys olemassaolosta valtasi kuitenkin oman mieleni lapsuudessani, ja tässä kirjassa kerron yrityksistäni ratkaista tuota arvoitusta ja siitä, mitä matkallani löysin.

Kirjan varsinainen aikajänne ulottuu varhaisesta lapsuudestani 1940-luvulta 1980-luvun loppupuolelle, jolloin tulin etsintäni ja kokemukseni pohjalta vakuuttuneeksi siitä, että arvoitus on mahdollista ratkaista ja olin löytänyt apukeinoja jatkaakseni sisäistä matkaani.

Olin tiennyt vuosikymmeniä, että haluaisin kerran kirjoittaa olemassaolon arvoituksesta, mutta tarkoitukseni oli pitää aiheeseen etäisyyttä; kirjoittaisin vain filosofian tutkijana. Kun kesällä vuonna 2022 aloin todella kirjoittaa aiheesta, käsittelytapani muodostui muistelun luontoiseksi. Olin oivaltanut, että elämäni varhaiset vuodet sopisivat hyvin olemassaolon arvoituksen ja sen ratkaisuyritysten kuvittamiseen. Käsillä olevan kirjani lopussa kerron lyhyesti vielä niistä kirjoista, joita tein ja julkaisin 1980-luvun lopulta alkaen perustuen aikaisemmin oppimaani ja löytämäni. Nekin kuuluvat omaan tieheni.

Toinen syy kirjan luonteen muuttumiseen oli se, että helmikuussa 2022 oli alkanut Venäjän täysimittainen, julma hyökkäyssota Ukrainaan, sota, joka kylvi suunnattomasti tuhoa ja kuolemaa. Maailman tilanne oli muutenkin vaikea. Kun samaan aikaan kirjoitin ikuisesta kysymyksestä, olemassaolon arvoituksesta, tahdoin käsitellä aihetta niin avoimesti ja rehellisesti kuin osaisin.

Palauttaessani mieleeni noita elämäni kaukaisia vuosia olen nähnyt sen lapsen ja nuoren, joka olin, myös ulkoapäin, tutkimuskohteena, jonka kautta olen voinut seurata ihmisen asteittaista muuttumista olemuksen eri tasoilla. Silti tuo lapsi ja nuori on herättänyt myös myötätuntoani – erityisesti kun huomaan, kuinka monia polkuja hän kulki ja kuinka hämmentynyt ja ihmeissään hän välillä oli. Hän oli kuin jänöjussi, joka puikkelehti sinne, mistä kuvitteli jotakin löytävänsä, eikä ratkaisun löytäminen ollut helppoa. Tänään hymyilen sille minälleni, josta olen kertonut muistini ja lähteiden pohjalta.

Keskityn kirjassani etsintääni olemassaolon arvoituksen ratkaisemiseksi. Paljon muutakin on elämässäni ollut. Muista asioista kerron sikäli kuin ne antavat taustatietoa ja osittain laajemminkin, jotta loisin sosiaalista ja yhteiskunnallista kontekstia sille nuorelle, joka tuolloin – kauan sitten – etsi ratkaisua ongelmaan. Yhteiskunnallinen taustoitus on asian luonteesta johtuen sangen suppeaa. Lapsuudestani kerron laajemmin korostaakseni, että olemassaolon arvoitus voi herätä polttavana tuiki tavallisenkin lapsen mielessä.

Koska olen syntynyt 1944, varhaisilla etsinnöilläni olemassaolon arvoituksen ratkaisemiksi alkaa olla jo kulttuurihistoriallista mielenkiintoa. Noina aikoina koko yhteiskunnallinen ilmapiiri, kirjojen saatavuus ja tietenkin myös teknologia olivat hyvin toisenlaisia kuin nykyisin. Nykynuorelle on avoinna mahdollisuuksien runsaus.

Kirjassani on aiheeseen liittyviä kuvia. Niiden joukossa on muutama omakuvani niiltä vuosilta, joita muisteluni varsinaisesti koskevat, eli lapsuudestani ja nuoruudestani. Noilla kuvilla pyrin korostamaan, että kerron kuin dokumentaristi yhden konkreettisen ihmisen elämästä. Jokaisen tie on erilainen, ja se tie, josta kerron, on vain yksi miljardeista. Toivon silti, että mahdollinen lukija voisi löytää kirjastani innoitetta omaan etsintäänsä, joka olisi juuri hänen persoonallisuutensa ja elämäntuntojensa mukaista.

LAPSEN JA KOULULAISEN IHMETTELYT

Kerron heti lapsuuden kokemuksestani, joka aloitti etsintäni. Se oli niin valtaansa ottava, että vaikutti koko sen jälkeiseen elämäni.

Eräänä iltana mieleni valtasi outo tuntemus. Se oli sanaton ihmetys itse olemassaolosta. Vasta myöhemmin opin ilmaisemaan sen näin: ”Kuinka on mahdollista, että on olemassa jotain pikemmin kuin ei mitään.” Samalla hetkellä, kun tuo ihmetys valtasi lapsenmieleni, oivalsin välähdyksenä – ilman sanoiksi puettuja ajatuksia – että on olemassa jotain, jonka minä hyvin tunnen, nimittäin minä itse, ja jos voisin ratkaista oman olemassaoloni arvoituksen,

ymmärtäisin myös mitä itse olemassaolo on. Käännyin heti sisään-päin toistaen sanaa ”minä” yrittäen päästä ”minän” ja itse olemassaolon pohjimmaiseen pohjaan. Jouduin tilaan, jossa kehoni rajat hävisivät ja ajatukset lakkasivat.

Paikka, jossa tuo olemassaolon arvoitus valtasi mieleni, oli lapsuuden perheeni kodissa, Helsingin Lauttasaarella, kerrostalon Isokaari kolmosen B-rapun asunnossa. Paikan muistan varmasti. Huone oli olohuoneen takaisessa makuuhuoneessa. Aikaa en voi sanoa täsmälleen, mutta päättelen, että sen täytyi olla joskus, kun olin kuusi- tai seitsemänvuotias.¹

Kyselin asiasta pihan lapsilta. Muistan ja olen muistanut koko ikäni sen hetken, jolloin yritin kysyä leikkitovereiltani pulmastani. Aloitin tähän tapaan: ”Eikö olekin niin, että meillä on valveillaolo ja sitten on uniaika ja sitten on vielä kolmas tapa olla olemassa, silloin ollaan ihan, ihan hiljaa.” Esitin asiani ikään kuin itsestään selvyyttenä toivoen, että itsestään selvyys se olisi myös muille ja niin voisin jatkaa kyselyäni itse olemassaoloon. En kuitenkaan saanut mitään vastausta, vain hiukan hämmästyneitä katseita, mutta ei minua kukaan kiusannut kysymykseni takia.

Palasin silti usein tuohon sisäistyneeseen tilaan. Lapsena kutsuin sitä kerällä olemiseksi, sillä pääsin tilaan kuin kerimällä ulko-kohtaisen minäni sisäänpäin. Käyttämäni nimitys johtui myös siitä, että ruumiintuntoni hävitessä tunsin olevani kuin pyöreä kerä, joskus pienempi, joskus isompi. Kerällä olo oli myös levon ja onnellisuuden tila. En kuitenkaan päässyt sen pitemmälle ongelmani ratkaisemisessa.²

Oliko lapsuudessani jotain, joka herätti tällaisen kysymyksen niin polttavana? Muistan varhaisesta lapsuudestani aika paljon, ja minulle on myös kerrottu asioita. Syntyessäni elokuussa 1944 oli vielä sota. Raskaana ollut äitini oli päässyt kuin ihmeen kautta sotatoimialueelta Karjalasta kesäkuun lopussa Mäntyharjulle sukulaistensa luo; heidän kotonaan sitten synnyin. Syyskuussa sotatoimet loppuivat Etelä-Suomessa, mutta miehiä ei kotiutettu heti. Äitini joutui muuttamaan vielä evakoksi miehensä sukulaisten luo Enonkoskelle lapsiensa kanssa; minulla oli kaksi vuotta vanhempi sisar. Vanhempani olivat alkuaan luovutetulta alueelta, isä Jääskestä ja äiti Viipurista, joten sinne he eivät voineet lähteä sodan jälkeen. Pääsimme kuitenkin pian asumaan ensin Savonlinnaan ja

Olemassaolon arvoitus voidaan muotoilla kysymykseksi: Kuinka on mahdollista, että on olemassa jotain pikemmin kuin ei mitään?

Ihmetys itse olemassaolosta valtasi pienen Irma-tytön mielen varhain lapsuudessa, vaikka hän ei vielä osannut muotoilla asiaa sanallisesti. Näin alkoi vuosikymmeniä jatkunut etsintä, josta tämä kirja kertoo. Tärkeällä sijalla etsinnässä ovat olleet pohdintojen lisäksi sisäisen elämän kokemukset ja unet. Lyhyet muistelut kirjoittajan ulkoisesta elämästä luovat etsinnälle taustaa.

Myös filosofiassa esitettyjä näkemyksiä olemassaolon arvoituksesta valotetaan, sillä tultuaan ylioppilaaksi vuonna 1964 Irma Korte opiskeli pääaineena filosofiaa ja hänestä tuli filosofian tutkija. Länsimaisesta filosofiasta muun muassa Ludwig Wittgenstein, Jean-Paul Sartre ja Martin Heidegger ovat tarkastelun kohteina. Itämaisestä filosofiasta kirjoittaja kertoo Ramana Maharshin, Paramahansa Yoganandan ja *Patanjalin joogasutrien* merkityksestä itselleen.

Irma Korte selittää kirjassaan myös, kuinka hän tunsi oppivansa unien kautta myyttisen hahmotuksen luonnetta, niin että se avasi uusia näköaloja Raamattuun ja jopa muinaiseen samanismiin.

Itämaiset joogaopetukset osoittavat tien valaistumiseen, samadhiin, asti, jolloin ihminen itse oivaltaa ja kokee suoraan ratkaisun olemassaolon arvoitukseen. Sama tie voidaan löytää kristinuskon mystikkojen kokemuksesta ja Raamatun Ilmestyskirjasta, kun sitä luetaan myyttikuvien sarjana, joka paljastaa ihmisen sisäisen matkan ulkokohtaisesta uskonnollisuudesta omakohtaisesti elettyyn hengellisyyteen.

Olemassaolon arvoituksen loppuluvussa Irma Korte kertoo lyhyesti niistä kirjoista, joita hän julkaisi 1980-luvulta lähtien: *Nainen ja myyttinen nainen* (1988), *Johanneksen ilmestys: Elävä myytti* (1993), *Eedenistä Egyptiin* (1998), *Egyptistä luvattuun maahan* (2000), *Samaanin sampo* (2007, 2010, uusi laitos 2020), *Jerusalemiin!* (2010), *Sisäinen, myyttinen Jeesus* (2018), *Johanneksen ilmestys: Sisäinen matka vapauteen* (uusi laitos vuoden 1993 painoksesta, 2020), *Ilmestyskirja: Kuvat ja tulkinta* (2021). Kaksi viimeksi mainittua kirjaa on julkaistu myös englanniksi.

NEMORA
K U S T A N N U S

ISBN 978-952-69850-2-2 (nid.)
ISBN 978-952-69850-3-9 (EPUB)